

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžo/27/2013
Identifikačné číslo spisu:	2011200655
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2014
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:2011200655.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci žalobkyne: Mgr. L. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX XX W., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 25. apríla 2013 č. k. 14S/101/2011-43, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 25. apríla 2013 č. k. 14S/101/2011-43 m e n í tak, že rozhodnutie žalovanej č. 44933-2/2011-BA zo dňa 09. septembra 2011 v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne - pobočka Trnava č. 700-114/2011-3Z TT-194347/2011 36062-2/2011-TT r u š í a vec v r a c i a žalovanej na ďalšie konanie.

Žalobcovi náhradu trov konania n e p r í z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č. 44933-2/2011-BA z 09.09.2011 (č.l. 4) žalovaná ako odvolací správny orgán v zmysle ustanovenia § 179 ods. 1 písm. b) a § 210 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne - pobočka Trnava č. 700-114/2011-3Z TT-194347/2011 36062-2/2011-TT z 13.06.2011, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobcovi povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie zaniklo dňa 31.12.2010.

2. Z uvedeného prvostupňového rozhodnutia žalovanej, pobočka Trnava z 13.06.2011 (č.l. 12) vyplýva, že prvostupňový správny orgán rozhodol, že povinné nemocenské a dôchodkové poistenie zaniklo žalobcovi až 31.12.2010, a to na základe novely zák. č. 461/2003 Z.z., ktorá bola uskutočnená zákonom

č. 543/2010 Z.z.

Podľa uvedeného predpisu sa za samostatne zárobkovo činnú osobu považuje fyzická osoba, ktorá je registrovaná podľa osobitného predpisu v súvislosti so zárobkovou činnosťou uvedenou v § 3 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3, okrem fyzickej osoby, ktorá má podľa zmluvy o výkone osobnej asistencie vykonávať osobnú asistenciu fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím.

3. Podľa žalovanej sa s účinnosťou od 01.01.2011 teda za samostatne zárobkovo činnú osobu na účely zák. č. 461/2003 Z.z. považuje fyzická osoba, ktorá je registrovaná v súvislosti so zárobkovou činnosťou, ktorá zakladá dosahovanie príjmu z podnikania a z inej samostatne zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, t.j. má pridelené daňové identifikačné číslo.

Na základe potvrdenia Daňového úradu Hlohovec žalovaná zistila, že žalobcovi uvedená registrácia zanikla 31.7.2009, a preto od účinnosti nového znenia zák. č. 461/2003 Z.z. od 01.01.2011 sa nepovažuje za samostatne zárobkovo činnú osobu a povinná účasť na nemocenskom a dôchodkovom poistení mu zaniká dňom kedy prestal byť účinný § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. t.j. ku dňu 31.12.2010.

4. Ďalej bolo v druhostupňovom konaní žalovanou z predloženého spisového materiálu zistené, že dňa 03. augusta 2010 bol doručený Sociálnej poisťovni, pobočka Trnava, Registračný list fyzickej osoby - odhláška žalobcu z povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia.

5. Dňa 15. novembra 2010 zaslala Sociálna poisťovňa, pobočka Trnava, žalobcovi vyjadrenie, v ktorom mu oznámila, že jeho odhlášku nemôže akceptovať, keďže žalobca je aj naďalej držiteľom iného oprávnenia na podnikanie podľa osobitného predpisu a je povinný aj naďalej odvádzať poistné na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity.

6. Podľa názoru žalovanej vysloveného v predmetnom rozhodnutí zmenou formy výkonu advokácie nezaniká postavenie advokáta ako samostatne zárobkovo činné osoby podľa § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. a tiež nezaniká povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie podľa § 21 ods. 4 písm. b) cit. zák. č. 461/2003 Z.z., pretože advokátovi nezaniklo oprávnenie na výkon činnosti. Preto zmena formy výkonu advokácie je vo vzťahu k postaveniu advokáta ako samostatne zárobkovo činné osoby podľa zák. č. 461/2003 Z.z. právne bezvýznamná.

7. Záverom sa žalovaná vyjadrila aj k argumentácii žalobcu týkajúcej sa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžso/9/2009 z 30. marca 2010, ktorý podľa jej názoru predstavuje individuálny právny akt štátneho orgánu s justičnou právomocou, ktorý odvodzuje svoju záväznosť zo všeobecnej záväznosti právnych noriem vyjadrených v normatívnych právnych aktoch, avšak na rozdiel od nich sa rozsudok vzťahuje len na konkrétny prípad.

Podľa žalovanej ide len o jediné rozhodnutie, kedy sa Najvyšší súd Slovenskej republiky nestotožnil správnym názorom žalovanej. Naopak v ostatných prípadoch jej argumentácii dal Najvyšší súd Slovenskej republiky za pravdu.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

8. Proti tomuto rozhodnutiu žalobca podal na Krajský súd v Nitre žalobu zo dňa 09.11.2011.

9. Žalobca prostredníctvom podanej žaloby namietal, že od 12.11.2001 do 24.02.2009 bol samostatne zárobkovo činnou osobou v zmysle vtedy platného ustanovenia § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. z toho dôvodu, že počas tohto obdobia bol zapísaný v zozname advokátov ako fyzická osoba vykonávajúca advokátsku činnosť.

Toto oprávnenie mu malo zaniknúť 24.02.2009, pretože od 25.02.2010 vzniklo oprávnenie vykonávať advokáciu prostredníctvom obchodnej spoločnosti s obchodným menom Advokátska kancelária LYSO & PARTNERS spol. s r.o., ktorej bol spoločníkom a súčasne konateľom.

10. Ďalej žalobca bol v období od 04.02.2009 do 31.07.2009 samostatne zárobkovo činnou osobou, pretože prevádzkoval živnosť na základe živnostenských listov. Živnostenské oprávnenie mu zaniklo podľa jeho názoru oznámením o ukončení podnikania dňa 31.07.2009. Od tohto dňa teda nebol samostatne zárobkovo činnou osobou v zmysle § 21 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. a od dátumu 31.07.2009 mu malo zaniknúť povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie.

Na základe týchto skutočností podľa žalobcu správne orgány nesprávne právne posúdili vec, pretože v období od 01.08.2009 do 31.12.2010 nemožno žalobcu považovať za samostatne zárobkovo činnú osobu. V tomto období totiž vykonával advokátsku činnosť prostredníctvom obchodnej spoločnosti a nie ako fyzická osoba. Zakladateľská listina spoločnosti vylúčila výkon advokácie jednotlivým zakladateľom tejto spoločnosti.

11. Z vyjadrenia žalovanej zo dňa 13.01.2012 vyplýva, že zotrvala na svojej pôvodnej argumentácii, t.j. zmenou formy výkonu advokácie nezaniká postavenie advokáta ako samostatne zárobkovo činné osoby podľa § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2010 a ani povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie, pretože advokátovi nezaniklo oprávnenie na výkon činnosti. Zmena formy výkonu advokácie má za následok len zmenu v spôsobe zdaňovania príjmu advokáta.

B)

12. Krajský súd v Trnave ako prvého stupňa predmetnú vec prejednal bez nariadenia pojednávania v zmysle § 250f O.s.p., pričom dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, keďže napadnuté rozhodnutia vychádzali z dostatočne zisteného skutkového stavu.

13. S poukazom na ustanovenia § 244 ods. 1, 2 a 3 a § 247 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., § 5 písm. c), § 14 ods. 1 písm. b), § 15 ods. 1 písm. b), § 21 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 555/2007 Z.z. (účinného do 31.12.2010), § 5 zák. č. 543/2010 Z.z. a § 293bp zák. č. 461/2003 Z.z. v znení zák. 543/2010 a § 12 ods. 1 zákona o advokácii v súlade s vyjadrením žalovanej dospel k rovnakému právnomu názoru, že zmena formy výkonu advokácie nezakladá zánik postavenia advokáta ako zárobkovo činné osoby podľa § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 31.10.2010, a teda ani nezakladá zánik povinnosti platiť povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie.

Podľa krajského súdu zmena formy výkonu advokácie má za následok len zmenu v spôsobe zdaňovania príjmu advokáta, keďže príjem advokáta, ktorý vykonáva advokáciu ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným podľa § 12 ods. 1 písm. e) zákona o advokácii je zdaňovaný ako príjem zo závislej činnosti podľa § 5 ods. 1 písm. b) zákona č. 595/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov.

14. V dôsledku uvedeného môže advokátovi zaniknúť povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činné osoby podľa § 21 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. k 01. júlu kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku za ktorý sa posudzuje príjem z podnikania a z inej samostatne zárobkovej činnosti alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatne zárobkovou činnosťou.

Pretože žalobca je naďalej držiteľom oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, podľa krajského súdu mu toto právo nezaniklo k 31. júlu 2010, naďalej mu trvala povinnosť platiť povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činné osoby a to aj napriek tomu, že od 25.02.2009 mohol poskytovať právne služby len v mene spoločnosti s ručením obmedzeným a že od 01.08.2009 už nie je držiteľom živnostenského oprávnenia.

15. Krajský súd ďalej zdôraznil, že na posudzovanie právneho postavenia samostatne zárobkovo činné osoby na účely sociálneho poistenia je záväzné ust. § 5 zák. č. 461/2003 Z.z., ktoré vymedzuje podmienky na základe ktorých sa fyzická osoba považuje za samostatne zárobkovo činnú osobu. Priamo z tohto ustanovenia účinného do 31.10.2010 vyplýva podmienka, po splnení ktorej je advokát považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu.

Keďže zák. č. 461/2003 Z.z. odkazuje na zákon o advokácii ako celok bez ohľadu na formu výkonu advokátskej činnosti (neodkazuje len na ust. § 12 ods. 1 písm. a) zákona o advokácii) je advokát zapísaný do zoznamu advokátov podľa krajského súdu považovaný na účely sociálneho poistenia za samostatne zárobkovo činnú osobu.

Podľa § 293bp ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. platí, že ak fyzická osoba je zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba k 31. decembru 2010 a toto právne postavenie trvá aj po tomto dni, je zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba aj podľa zákona účinného od 1. januára 2011.

Podľa § 293bp ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá je zamestnávateľ zamestnanca uvedeného v odseku 1, je zamestnávateľ aj podľa zákona účinného od 1. januára 2011.

Podľa § 293bp ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. fyzická osoba, ktorej právny vzťah zakladajúci právo na príjem zo závislej činnosti podľa osobitného predpisu 5) vznikol pred 1. januárom 2011, a k 31. decembru 2010 nebola zamestnanec, je zamestnanec podľa zákona účinného od 1. januára 2011, ak tento právny vzťah trvá aj po 31. decembri 2010.

Podľa § 293bp ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá do 31. decembra 2010 bola povinná poskytovať príjem uvedený v § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2 a 3 a tento príjem je povinná poskytovať aj po tomto dni, alebo ktorá bola do 31. decembra 2010 platiteľ príjmu zo závislej činnosti podľa osobitného predpisu 25a) a je týmto platiteľom aj po tomto dni, je zamestnávateľ podľa zákona účinného od 1. januára 2011 a je povinná splniť povinnosti podľa § 231 ods. 1 písm. a) a b) do 31. januára 2011.

Podľa § 293bp ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. fyzická osoba, ktorá do 31. decembra 2010 bola registrovaná podľa osobitného predpisu v súvislosti so zárobkovou činnosťou uvedenou v § 3 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3 a k 31. decembru 2010 nebola samostatne zárobkovo činnou osobou podľa zákona účinného do 31. decembra 2010, je samostatne zárobkovo činná osoba od 1. januára 2011 podľa tohto zákona, ak dovŕšila 18 rokov veku a je registrovaná podľa osobitného predpisu 8) v súvislosti so zárobkovou činnosťou uvedenou v § 3 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3 aj po 31. decembri 2010. Ustanovenie prvej vety sa nevzťahuje na fyzickú osobu, ktorá má podľa zmluvy o výkone osobnej asistencie vykonávať osobnú asistenciu fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím.

III.

Odvolaie žalobcu/stanoviská

A)

16. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 24.05.2013 (č.l. 52) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobca poukázal na nasledujúce odvolacie dôvody, a to, že

- žalobcovi sa postupom prvostupňového súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p.)
- napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b/ O.s.p.)
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.)
- rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.).

17. Ďalej žalobca prezentoval podrobne svoje odvolacie argumenty, medzi ktorými uviedol najmä

- žalovaná neposkytla súdu úplný spis v zmysle zaužívanej praxe,
- vyjadrenie žalovanej s čiastočne odlišnou argumentáciou k žalobe (č.l. 31 až 34) nedoručil žalobcovi,
- zakladateľská listina obchodnej spoločnosti Advokátska kancelária LYSO & PARTNERS spol. s r.o. neumožňuje spoločníkom samostatný výkon advokácie,
- nesprávne právneho posúdenia veci, najmä pri aplikácii § 21 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. a § 15 ods. 6 zák. č. 586/2003 Z.z. krajským súdom na prejednávajúcu vec,
- odkaz na rovnakú argumentáciu, ktorá je obsiahnutá v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžso/7/2009 zo dňa 30.03.2010,
- dôraz na nerovnaký a diskriminačný postup justičných orgánov Slovenskej republiky s odkazom na odlišný rozhodovací prístup v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžso/7/2009 a skupinu konateľov ostatných spoločností s ručením obmedzeným, ktoré označil ako „neadvokátske spoločností s ručením obmedzeným“.

18. Záverom žalobca navrhol zmeniť napadnutý rozsudok krajského súdu a rozhodnutie žalovanej spolu s prvostupňovým rozhodnutím aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

B)

19. Z vyjadrenia žalovanej (č.l. 58) zo dňa 24.11.2009 vyplýva, že žalobca v odvolaní neuviedol žiadne nové námietky ani právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia, poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 07. decembra 2002 sp. zn. 4 SŽ/98-102/02 týkajúceho sa opisu závažnej vady, zopakovala svoju argumentáciu vyslovenú skôr k rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžso/7/2009, vyjadrila sa k námietke žalobcu, že vo veci jeho odhlášky nekonala viac ako dva roky.

20. Z uvedených dôvodov žalovaná žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v plnom rozsahu, ako vecne správny, potvrdil.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) po prihliadnutí k relevantnej judikatúre Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej na účely rozsudku len „Ústavný súd“) a k už skôr vyslovenému rozsudku sp. zn. 1 Sžso/19/2013 z 10. decembra 2013 dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, pretože napadnuté rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p.), a preto postupom podľa § 220 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil tak, že z dôvodu uvedenom v § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. napadnuté rozhodnutie žalovanej spolu s prvostupňovým rozhodnutím postupom podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. zrušil a vrátil žalovanej späť na ďalšie konanie v zmysle nasledujúcich záverov.

22. Na prvom mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (žalobkyne), t.j. zodpovednosti za obranu svojich práv (vigilantibus leges sunt scriptae) vybrať si podľa Občianskeho súdneho poriadku z prostriedkov ochrany ten najvhodnejší proti rozhodnutiu či postupu orgánu verejnej správy. Preto správny súd nie je oprávnený do tejto procesnej slobody, t.j. dispozíciu účastníka konania z úradnej povinnosti meniť alebo ho presvedčať o nevhodnosti takto zvoleného prostriedku nápravy.

23. Rovnako Najvyšší súd zdôrazňuje, že predmetom odvolacieho súdneho konania je prieskum vecnej správnosti výroku rozsudku krajského súdu (§ 219 ods. 1 v spojení s § 205 O.s.p.) o nevyhovení žalobe a o jej zamietnutí, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania (viď § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu i súdne konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutie žalovanej, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zrušujúcimi námietkami žalobcu (§ 250j ods. 2 O.s.p.), ako aj so stanoviskami zvyšných účastníkov, a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovanej.

Ďalej zdôrazňuje, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu č. k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžo/84/2007, sp. zn. 6 Sžo/98/2008, sp. zn. 1 Sžo/33/2008, sp. zn. 2 Sžo/5/2009 či sp. zn. 8 Sžo/547/2009) nie je úlohou všeobecného súdu pri

výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Preto odvolaciemu súdu neprislúcha ani takto vymedzený rámec prieskumu rozšíriť aj na iné rozhodnutia, hoci s prv menovaným sú tesne zviazané nielen dôsledkami, ale aj účastníkmi.

24. V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) po zistení, že skutkový stav nie je medzi účastníkmi sporný, sa Najvyšší súd zameril na podstatu súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu, t.j. aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania rozhodnutia žalovanej, ktorou je opätovne (raz už dostatočným spôsobom vyriešené prostredníctvom rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžso/7/2009) nastolená právna otázka, či je možné žalobcu (konajúci súd ponecháva stranou nespornú situáciu zrušených živnostenských oprávnení žalobcu) zapísaného ako advokáta do Slovenskej advokátskej komory, ktorý je spoločníkom a konateľom advokátskej spoločnosti, naďalej považovať za samostatne zárobkovo činnú osobu v zmysle § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z., a to aj s prihliadnutím na možné následky legislatívnej zmeny vykonanej s účinnosťou od 01.01.2011.

Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

25. Na tomto mieste Najvyšší súd zdôrazňuje problematiku jasnosti a zrozumiteľnosti rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych orgánov, ktoré by pri výkone svojich právomocí mali rešpektovať ochranu základných práv a ľudských slobôd ako východisko pre svoju činnosť.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [najmä rozsudok Ruiz Torija v. Španielsko, resp. neskôr Garcia Ruiz v. Španielsko (vo veci č. 30544/96 z 20.01.1999)] vyplýva jasný právny názor, že správny súd nemusí dať detailné odpovede na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového), ale aj odvolacieho (ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia), by malo postačovať na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces

26. Ako už konajúci senát Najvyššieho súdu uviedol, prostredníctvom notoricky známeho (obidvom stranám) rozsudku sp. zn. 1 Sžso/7/2009 dňa 30. marca 2010 bol v právne obdobnej veci vyslovený právny názor (v súvislosti s argumentáciou žalovanej je nutné zdôrazniť, že záväzný názor), že:

„Z uvedených právnych noriem ako aj z nasl. ustanovení § 20 a 21 zák. č. 586/2003 Z.z. vyplýva, že advokát po vydaní oprávnenia na výkon advokácie je povinný vždy, s výnimkou zákonných prekážok, poskytovať kedykoľvek a komukoľvek svoje právne služby v medziach definície pojmu výkon advokácie, a s týmto stavom je spojené legálne očakávanie, že za túto činnosť bude poberať zákonom regulovanú odmenu (§ 24 ods. 1 zák. č. 586/2003 Z.z.).

Na základe uvedeného advokát spadá do kategórie samostatne zárobkovo činných osôb, lebo právny základ na charakteristiku „zárobkovo činný“ (viď hore uvedený záver ust. § 1 ods. 2) vychádza z prezumpcie skutočnosti, že neexistujú žiadne právne prekážky pre výkon konkrétnych činností, v danom prípade advokácie. Avšak zák. č. 586/2003 Z.z. súčasne vymedzuje dve základné prekážky pre výkon advokácie fyzickou osobou počas držby osobitného oprávnenia na výkon advokácie, a to

- pozastavenie výkonu advokácie (§ 9 ods. 1 písm. a/ zák. č. 586/2003 Z.z.) a

- postavenie konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným (§ 15 ods. 6 zák. č. 586/2003 Z.z.).

Práve existencia týchto prekážok spôsobuje u advokáta - fyzickej osoby dočasný zánik oprávnenia na výkon advokácie, ktorého trvanie je podmienené časovou existenciou prekážky. Uvedená podmienenosť je daná prechodným (nie trvalým) charakterom hore uvedených zákonných prekážok, ktoré smerujú proti materiálnej stránke a nie proti formálnej stránke výkonu advokácie. Takýto dočasný zánik oprávnenia so všetkými jeho dôsledkami je nutné striktne odlišovať od inštitútu vyčiarknutie advokáta zo zoznamu (§ 7 zák. č. 586/2003 Z.z.), lebo vyčiarknutie advokáta zo zoznamu má za následok trvalý (v zmysle formálnom) zánik oprávnenia na výkon advokácie.“

Súčasne vtedy konajúci senát zoberal do úvahy pri svojom rozhodovaní aj obsah argumentácie vyslovený

iným senátom Najvyššieho súdu prostredníctvom rozsudku sp. zn. 7 Sžso/44/2009 zo dňa 26. novembra 2009. V obdobnom duchu bola iným senátom rozhodnutá vec pod sp. zn. 7 Sžso/27/2010 z 01. júla 2010, ktorý rozsudok vo forme právnej vety bol následne po porade správneho kolégia prijatý uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 66/2010.

27. Na uvedenom základe následne zrušil vo veci prejednávanej pod sp. zn. 1 Sžso/7/2009 napadnuté rozhodnutie žalovanej ako nezákonné.

28. Následnom časovom období konajúci senát Najvyššieho súdu rozhodujúc dňa 08. februára 2011 vec sp. zn. 1 Sžso/35/2010 s právne obdobným problémom zrekapituloval vývoj rozhodovacej činnosti vzhľadom na nejednotnú rozhodovaciu situáciu v správnom kolégiu takto:

„Predovšetkým konajúci senát Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že v prejednávanej veci ide o obdobnú problematiku zániku účasti žalobcu (advokáta) na povinnom nemocenskom a povinnom dôchodkovom poistení z titulku funkcie štatutárneho orgánu advokátskej spoločnosti, na akú dal odpoveď prostredníctvom svojho rozsudku sp. zn. 1 Sžso/7/2009 z 30. marca 2010.

Ďalej je nutné vzhľadom k použitej právnej argumentácii uviesť, že dňa 08. decembra 2010 Správne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky malo hlasovať o publikácii právnych viet z rozsudku sp. zn. 9 Sžso/52/2009 z 31.03.2010, ktorý celkom odlišným spôsobom (od hore uvedeného rozsudku sp. zn. 1 Sžso/7/2009 z 30. marca 2010) posúdil zánik účasti advokáta na povinnom poistení. Nakoľko však v procese hlasovania o publikácii právnych viet nedošlo k jednote názorov členov kolégia a zo strany prizvaných hostí zazneli s publikáciou nesúhlasné reakcie, bolo hlasovanie Správneho kolégia o tejto otázke odložené na neskoršie zasadnutie. Preto sa konajúci senát nemôže ani vysporiadať so stanoviskom Správneho kolégia k aplikácii právnych predpisov v prejednávanej veci.

Takisto Ústavný súd Slovenskej republiky medzičasom zverejnil svoje uznesenie sp. zn. I. ÚS 290/2010-8, v ktorom sa k tejto, avšak iba obdobnej problematike, vyjadril dňa 07.09.2010. Nakoľko však uvedené rozhodnutie ústavného súdu vychádzalo z posudzovania aplikácie iného právneho ustanovenia (konkrétne § 15 ods. 6 zák. č. 586/2003 Z.z.) ako je v tejto prejednávanej veci, nie je potrebné pri rozhodovaní v zmysle § 135 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sa vysporiadať so závermi ústavného súdu.“

29. Nakoľko medzičasom došlo prostredníctvom nálezu Ústavného súdu č. k. II. ÚS 426/2012-53 zo dňa 21. februára 2013 k podstatnému judikatúrnemu posunu v rozhodovacej činnosti ústavného súdu pri riešení problematiky zániku oprávnenia vykonávať advokáciu samostatne ako člen štatutárneho orgánu po založení advokátskej spoločnosti, konajúci senát Najvyššieho súdu na základe svojej doktríny o viazanosti rozhodovacou činnosťou Ústavného súdu k tomuto judikatúrnemu posunu prihladol.

Hore uvedenú doktrínu konajúci senát vymedzil napríklad prostredníctvom rozsudku sp. zn. 1 Sžr/62/2011 zo dňa 23. augusta 2011 nasledovne:

„Otázku viazanosti rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd, konajúci senát interpretuje s prihliadnutím na výkladovú zásadu ústavnokonformného výkladu (čl. 152 ods. 4) prostredníctvom princípu rozhodovacej nezávislosti zakotveného v čl. 144 ods. 1 ústavy v tom duchu, že hore uvedené rozhodnutia súdnych orgánov predstavujú právne relevantné skutočnosti (čl. 46 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, resp. § 56 ods. 7 zák. č. 38/1993 Z.z.), s ktorými účinkami na svoje konanie sa konajúci súd musí vysporiadať v odôvodnení, tzn. že nejde o záväzný právny názor vyššieho súdu v rámci dvojínštantnosti súdnej ochrany.

30. Je nepochybné, že Ústavný súd na prvom mieste prostredníctvom uvedeného nález s prihliadnutím na ustanovenia § 1 ods. 2, § 2 ods. 1, § 12 ods. 1 a 2, § 71 ods. 2 písm. b), § 15 ods. 1, 2 a 6 zák. č. 586/2003 Z.z. zdôraznil, že v prejednávanej veci sa na sťažovateľa v celom rozsahu vzťahuje zákaz vyplývajúci z prvej vety § 15 ods. 6 zák. č. 586/2003 Z.z., t.j. že ako štatutárny orgán advokátskej spoločnosti nemôže súčasne vykonávať advokáciu samostatne.

Ďalej sa Ústavný súd v svojom náleze zamerl na vyhodnotenie právnych následkov niektorých argumentov vyslovených prostredníctvom rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžso/7/2009 z 30.

marca 2010, t.j. sa vyjadril k ústavne konformnému výkladu pojmu „fyzická osoba, ktorá má oprávnenie na vykonanie advokácie“ pre účely § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z., kde najmä konštatoval:

„Ústavný súd je toho názoru, že pri výklade uvedených pojmov (§ 5 a § 21 ods. 4 zákona o sociálnom poistení) je potrebné uprednostniť výklad materiálny a dospieť k záveru, podľa ktorého „fyzická osoba, ktorá má oprávnenie na vykonávanie advokácie“, je iba advokát, v ktorých môže ako fyzická osoba pri samostatnom výkone advokácie skutočne právne služby klientom poskytovať a prijímať za nich ako fyzická osoba aj odmenu. „Fyzickou osobou, ktorá má oprávnenie na vykonávanie advokácie“, je teda iba advokát vykonávajúci advokáciu samostatne a iba v prípade, ak nemá výkon advokácie pozastavený. Na tomto závere nič nemôže zmeniť ani skutočnosť, že aj advokát - konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným musí byť v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou zapísaný. Ako správne uviedol Najvyšší súd - tento zápis je podmienkou na to, aby mohol advokát v mene a na účet iného subjektu (spoločnosti s ručením obmedzeným) advokáciu vykonávať. „Fyzickou osobou, ktorej oprávnenie na vykonávanie advokácie zaniklo“, je preto každý advokát, ktorý vykonával advokáciu samostatne a následne začal advokáciu vykonávať ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným, pretože samostatne advokáciu vykonávať v takom prípade už nie je oprávnený, čo vyplýva priamo zo zákona o advokácii. K tomuto názoru dospel Ústavný súd použitím metódy gramatického, logického, ale najmä systematického výkladu sporných ustanovení zákona o sociálnom poistení v kontexte ustanovení zákona o advokácii tak, ako sú už citované.

Neobstojí preto z týchto dôvodov ani názor Najvyššieho súdu (vyslovený rozsudkom sp. zn. 7 Sžso/27/2010 z 1. júla 2010, ktorý bol uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R66/2010), podľa ktorého na účely zákona o sociálnom poistení treba advokáta zapísaného v zozname advokátov chce tretinu slovenskou advokátskou komorou považovať za povinne nemocensky v a dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu, a to bez ohľadu na skutočnosť, či advokátsku činnosť vykonáva ako advokát vo svojom mene v alebo ako spoločník, prípadne konateľ právnickej osoby poskytujúcej služby advokácie.“

31. Následne Ústavný súd v svojom náleze vyhodnotil právne dôsledky kolízie medzi odlišnými rozsudkami Najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžso/7/2009 z 30. marca 2010 a sp. zn. 9 Sžso/21/2011 z 29. februára 2012, pričom predovšetkým uviedol:

„Potreba vysporiadať sa so známym rozhodnutím súdu v obdobnej veci (osobitne, ak ide o rozhodnutie najvyššieho súdu) z hľadiska jeho dôvodov, pokiaľ súd dospeje následne k opačnému názoru, je súčasťou požiadavky na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia zvlášť v situácii, keď účastník konania výslovne svoje odvolanie, o ktorom súd rozhoduje, odôvodňuje dôvodmi zhodnými s tými, ktoré sú uvedené v inom rozhodnutí. Preto je nerozhodné, či v prípade iného súdneho rozhodnutia, na ktoré účastník konania poukazuje, ide o názor menšinový alebo väčšinový, významné je iba to, či ide o argumentáciu logickú a konzistentnú a ak túto požiadavku rozhodnutie Najvyššieho súdu vo veci 1 Sžso/7/2009 z 30. marca 2010 nepochybne splnilo.“

32. Na základe vyššie vyslovených právnych názorov tak Najvyšším súdom, ako aj Ústavným súdom konajúci senát Najvyššieho súdu zotrval na argumentoch vyslovených dňa 30. marca 2010 prostredníctvom svojho skoršieho rozsudku sp. zn. 1 Sžso/7/2009, ktoré nižšie cituje v zmysle § 250ja ods. 7 O.s.p. v rozsahu relevantnom pre prejednávanú vec:

„Najvyšší súd v predmetnej veci vychádza z právneho rámca pre úpravu právnych vzťahov sociálneho poistenia, ktorá je najmä obsiahnutá v ustanoveniach § 21 ods. 4 s aplikáciou § 5 zák. č. 461/2003 Z.z. Podľa § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom v čase k 30. júnu 2007 samostatne zárobkovo činnou osobou podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá má oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu (19) okrem činnosti fyzickej osoby v pracovnom pomere, na ktorej výkon je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu.

Podľa § 21 ods. 4 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. v hore cit. znení povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie zaniká vždy samostatne zárobkovo činnéj osobe uvedenej v § 5 písm. d) dňom vystúpenia z verejnej obchodnej spoločnosti alebo z komanditnej spoločnosti alebo dňom výmazu verejnej obchodnej spoločnosti a komanditnej spoločnosti z obchodného registra.

Najvyšší súd v predmetnej veci predovšetkým poukazuje na ust. § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z., ktoré je základom pre vyhodnotenie právnej situácie žalobcu vzniknutej zaslaním oznámenia žalovanej o zrušení poistenia zo dňa 07.09.2007 (označené žalobcom na č.l. 11 ako „Oznámenie dôvodu zrušenia poistenia ako SZČO“).

Je pravdou, že poznámka č. 19 pod čiarou pripojená v § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. pri osobitnom predpise odkazuje napríklad na zákon Slovenskej národnej rady č. 132/1990 Zb. o advokácii v znení zákona č. 302/1999 Z.z. alebo zákon Slovenskej národnej rady č. 129/1991 Zb. o komerčných právnikoch v znení neskorších predpisov. Avšak pre riadny výklad uvedeného ustanovenia je oveľa významnejšie slovné spojenie „oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu“, z ktorého jednoznačne vyplýva, že nielen existencia tohto osobitného oprávnenia vo forme listiny alebo preukazu (tzv. formálny základ pre výkon platených činností) ale aj samotná faktická možnosť držiteľa tohto oprávnenia regulovanú činnosť vykonávať (tzv. materiálna stránka výkonu činností), tzn. možnosť reálne vykonávať advokáciu, sú podmienkami *conditio sine qua non*, bez naplnenia ktorých nie je možné hovoriť o samostatne zárobkovo činnnej osobe v zmysle predpisov sociálneho poistenia.

Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 586/2003 Z.z. v znení platnom k 30.06.2007 výkon advokácie je zastupovanie klientov v konaní pred súdmi, orgánmi verejnej moci a inými právnymi subjektmi, obhajoba v trestnom konaní, poskytovanie právnych rád, spisovanie listín o právnych úkonoch, spracúvanie právnych rozborov, správa majetku klientov a ďalšie formy právneho poradenstva a právnej pomoci, ak sa vykonáva sústavne a za odmenu.

Podľa § 21 ods. 1 zák. č. 586/2003 Z.z. v hore cit. znení má každý právo na poskytnutie právnych služieb a môže o ne požiadať ktoréhokoľvek advokáta.

Z uvedených právnych noriem, ako aj z nasl. ustanovení § 20 a 21 zák. č. 586/2003 Z.z. vyplýva, že advokát po vydaní oprávnenia na výkon advokácie je povinný vždy, s výnimkou zákonných prekážok, poskytovať kedykoľvek a komukoľvek svoje právne služby v medziach definície pojmu výkon advokácie, a s týmto stavom je spojené legálne očakávanie, že za túto činnosť bude poberať zákonom regulovanú odmenu (§ 24 ods. 1 zák. č. 586/2003 Z.z.).

Na základe uvedeného advokát spadá do kategórie samostatne zárobkovo činných osôb, lebo právny základ na charakteristiku „zárobkovo činný“ (viď hore uvedený záver ust. § 1 ods. 2) vychádza z prezumpcie skutočnosti, že neexistujú žiadne právne prekážky pre výkon konkrétnych činností, v danom prípade advokácie. Avšak zák. č. 586/2003 Z.z. súčasne vymedzuje dve základné prekážky pre výkon advokácie fyzickou osobou počas držby osobitného oprávnenia na výkon advokácie, a to

- pozastavenie výkonu advokácie (§ 9 ods. 1 písm. a/ zák. č. 586/2003 Z.z.) a
- postavenie konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným (§ 15 ods. 6 zák. č. 586/2003 Z.z.).

Práve existencia týchto prekážok spôsobuje u advokáta - fyzickej osoby dočasný zánik oprávnenia na výkon advokácie, ktorého trvanie je podmienené časovou existenciou prekážky. Uvedená podmienenosť je daná prechodným (nie trvalým) charakterom hore uvedených zákonných prekážok, ktoré smerujú proti materiálnej stránke a nie proti formálnej stránke výkonu advokácie. Takýto dočasný zánik oprávnenia so všetkými jeho dôsledkami je nutné striktne odlišovať od inštitútu vyčiarknutie advokáta zo zoznamu (§ 7 zák. č. 586/2003 Z.z.), lebo vyčiarknutie advokáta zo zoznamu má za následok trvalý (v zmysle formálnom) zánik oprávnenia na výkon advokácie.

Podľa § 9 ods. 1 písm. a) zák. č. 586/2003 Z.z. v hore uvedenom znení počas pozastavenia výkonu advokácie advokát nie je oprávnený poskytovať právne služby podľa tohto zákona.

Podľa § 15 ods. 6 zák. č. 586/2003 Z.z. v hore uvedenom znení platí, že advokát, ktorý vykonáva advokáciu ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným, nemôže súčasne vykonávať advokáciu samostatne, v združení, ako spoločník verejnej obchodnej spoločnosti alebo komanditnej spoločnosti, alebo ako konateľ inej spoločnosti s ručením obmedzeným. Advokáti sa však môžu dohodnúť na dočasnom samostatnom poskytovaní právnych služieb v jednej veci alebo vo viacerých vopred vymedzených veciach, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

Zavinené nerešpektovanie uvedených zákazov má relevantné právne následky, lebo je spojené so vznikom disciplinárneho previnenia advokáta a s nasledujúcou hrozbou možného uloženia disciplinárnych sankcií.

Podľa § 56 ods. 1 zák. č. 586/2003 Z.z. v hore uvedenom znení disciplinárnym previnením advokáta,

euroadvokáta, zahraničného advokáta a medzinárodného advokáta alebo advokátskeho koncipienta je zavinené porušenie povinnosti vyplývajúcej z tohto zákona alebo z predpisu komory.

Za tejto právnej situácie sa žalobca snažil svojim podaním ukončiť ku dňu 30.06.2007 svoj sociálno-poistný vzťah so žalovanou ako samostatne zárobkovo činná osoba.

Podľa § 21 ods. 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. v hore uvedenom znení povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie zaniká vždy samostatne zárobkovo činnnej osobe uvedenej v § 5 písm. b) a c) dňom zániku týchto oprávnení, a samostatne zárobkovo činnnej osobe uvedenej v § 5 písm. c) odo dňa vzniku pracovného pomeru, v ktorom na výkon činnosti je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu, 21) ak od tohto dňa podľa svojho vyhlásenia nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby uvedenej v § 5 písm. c).

Ak potom ust. § 21 ods. 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. podmieňuje zánik povinného nemocenského a dôchodkového poistenia zánikom oprávnení samostatne zárobkovo činnných osôb, tzn. v prípade advokáta zánikom oprávnenia na výkon advokácie, nie je možné pri aplikácii cit. ustanovenia § 21 ods. 4 písm. a) prehliadnuť alebo opomenúť právne účinky podmieneného dočasného zániku oprávnenia na výkon advokácie v zmysle § 9 ods. 1 písm. a) a § 15 ods. 6 zák. č. 586/2003 Z.z.

Preto je odôvodnené konštatovanie žalobcu podporené odborným stanoviskom Slovenskej advokátskej komory (dátum 10.11.2009), že skutočnosti majúce svoj základ v prerušení výkonu advokácie alebo vo vstupe do funkcie konateľa advokátskej spoločnosti s ručením obmedzením, musí advokát oznámiť žalovanej a súčasne, ak tieto prekážky samostatného výkonu advokácie pominú, musí advokát túto skutočnosť opätovne oznámiť žalovanej (§ 228, najmä jeho odsek 3 zák. č. 461/2003 Z.z.). Následne je povinnosťou žalovanej k 30.06. kalendárneho roka toto oznámenie vyhodnotiť vo vzťahu k ďalšej existencii povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia a vyvodiť z toho právne relevantné závery.

Je preto celkom právne irelevantný záver žalovanej, že rozhodujúcou skutočnosťou pre existenciu povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia v tomto prípade je iba existencia oprávnenia žalobcu na výkon advokácie, ktorá žalobcovi bola udelená dňa 03. júna 1996. Ak by si konajúci súd v rozpore s výkladovým pravidlom „reductio ad absurdum“ takýto právny záver osvojil, potom by potvrdil neželanú situáciu, že hoci by advokát v pozícii konateľa advokátskej spoločnosti s ručením obmedzeným nesmel vykonávať advokáciu samostatne (§ 15 ods. 6 zák. č. 526/2003 Z.z.) a z uvedeného dôvodu by bol bez príjmu (odmeny) za samostatný výkon advokácie, mal by aj tak počas výkonu funkcie konateľa advokátskej spoločnosti (prinajmenej prvý rok) uloženú povinnosť odvádzať poistné na nemocenské a dôchodkové poistenie, čím by došlo k nezákonnému zásahu do vlastníctva chráneného čl. 20 ústavy.

Naopak, zákon existenciu oprávnenia (vo formálnom zmysle) u advokáta, ktorý sa chce stať spoločníkom a súčasne konateľom advokátskej spoločnosti s ručením obmedzeným, vyžaduje iba v tom zmysle, že ide o nevyhnutnú podmienku na výkon tejto funkcie (§ 15 ods. 1 zák. č. 586/2003 Z.z.).

Podľa § 3 písm. a) bod 2. zák. č. 461/2003 Z.z. v hore uvedenom znení zárobková činnosť podľa tohto zákona je na účely nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby, z ktorej je povinne nemocensky poistená a povinne dôchodkovo poistená.

Takisto je pre prejednávanú vec irelevantné, že žalobca v daňovom priznaní k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2006, ktoré bolo predložené pobočke žalovanej dňa 28.05.2007, mal zachytené príjmy z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti. Tieto údaje slúžia za základ výpočtu odvodov poistného iba v tom prípade, ak je u fyzickej osoby splnená základná podmienka sociálneho poistenia, a to, že v zmysle predpisov sociálneho poistenia spĺňa predpoklady pre označenie za samostatne zárobkovo činnnú osobu v súlade s § 128 ods. 1 a 2 zák. č. 461/2003 Z.z. Tento stav, ako už Najvyšší súd hore odôvodnil, nenastal.

Podľa § 128 ods. 1 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. poistné na nemocenské poistenie platí povinne nemocensky poistená samostatne zárobkovo činná osoba,

Podľa § 128 ods. 2 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. poistné na starobné poistenie platí povinne dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba,

Najvyšší súd pripúšťa, že iná situácia by u konateľa advokátskej spoločnosti nastala, ak by spoločenská zmluva uvedenej advokátskej spoločnosti nevyklúčovala dohodu podľa § 15 ods. 6 veta posledná zák. č. 586/2003 Z.z. o dočasnom samostatnom poskytovaní právnych služieb v jednej veci alebo vo viacerých vopred vymedzených veciach. Práve dohodu o dočasnom samostatnom poskytovaní právnych služieb v jednej veci alebo vo viacerých vopred vymedzených veciach je nutné chápať ako inštitút, ktorý pôsobí proti obmedzeniu konateľa advokátskej spoločnosti vykonávať advokáciu samostatne, a preto takému advokátovi postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby a s tým spojené povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie nezaniká. Nakoľko však žalovaná spoločenská zmluvu z tohto pohľadu neskúmala, a preto ani k tejto možnosti nezaujala právne stanovisko, Najvyšší súd nemôže v odvolacom prieskume vysloviť svoj právny záver k takýmto právne relevantným skutočnostiam.

Na základe uvedeného argumentácia prvostupňového orgánu žalovanej, že „zmenou formy výkonu advokácie nezaniká postavenie advokáta ako samostatne zárobkovo činnnej osoby podľa § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z., a tým ani povinné nemocenské a dôchodkové poistenie podľa § 21 ods. 4 písm. b) cit. zákona“, nemá oporu v hore uvedených zákonných ustanoveniach.“

(koniec citácie hore uvedeného rozsudku).

V.

33. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp. zn. 1 Sžo/7/2009 z 30. marca 2010, pri ktorom Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od neho odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

34. Najvyšší súd Slovenskej republiky neuviedol vo výroku zrušujúceho rozsudku zákonné ustanovenie, podľa ktorého bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené (§ 250j ods. 4 prvá veta O.s.p.), nakoľko dôvodom podania tejto informácie súdom je v zmysle § 250j ods. 4 veta druhá O.s.p. poskytnúť podklady pre posúdenie prípustnosti možného odvolania proti rozsudku súdu. Nakoľko proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve sú generálne (§ 246c ods. 1 v spojení s § 250ja ods. 6 O.s.p.) neprípustné opravné prostriedky a podmienky pre špeciálnu prípustnosť (§ 250ja ods. 5 O.s.p.) v prejednávanej veci neboli splnené, potom nie je možné ustanovenie § 250j ods. 4 O.s.p. na výroky rozhodnutí Najvyššieho súdu aplikovať.

Bude preto úlohou žalovanej, aby sa v ďalšom konaní riadila právnym názorom súdu vysloveným v tomto rozsudku až do okamihu, keď postupom podľa § 22 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch Najvyšší súd nevysloví iný právny záver.

35. O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 246c ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešný žalobca má právo na náhradu trov tohto konania, čo sa v tomto súdnom prieskume udialo. Podmienkou pre priznanie náhrady trov právneho zastúpenia je ich doloženie do spisu počas konania alebo dovyčíslenie v 3 - dňovej lehote po vyhlásení rozsudku. V prípade iných trov konania úspešného žalobcu mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia.

Nakoľko žalobca nemal právneho zástupcu, odvolací súd rozhodoval iba o náhrade iných trov konania. V prípade iných trov konania úspešného žalobcu sa mu prizná náhrada trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozsudku. Nakoľko však zo súdneho spisu vynaloženie trov konania nevyplývalo, preto Najvyšší súd mu náhradu trov konania nemohol priznať.

36. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 3 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci na prvom stupni bolo zvažované

súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava povinností vyplývajúcich zo sociálneho poistenia je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).